

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Capittel II. Van het Conuent der Minder-broeders, ende den Gardiaen
des-selvs Conuents, ende van sijne vroom-hertigheydt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

Al-foo was dan by de Geusen euen-eeng t'zij een Papist oft Catholijck / t'zij een lief-hebber van het Spaensche goubernement. Waer deur allen den haet die-men op de Spaniaerden hadde / is ghevallen op alle de Catholijcken: maer sonderlinghe op de Gheestelijckheyt ende Religieusen / als de principaelste ende upt-gelesene leden van de Catholijcke Kercke. De welcke ouer-sulcks deur het wel ghelucken vande saecken der Geusen seer verflaghen ende met groote sozghbuldigheyt ende vreesse ouer-al niet sonder redene bebanghen waren / principelijck in de plaetsen die nu het perijckel alder-naeste waren. Al-foo wast dan ghestelt tot Gorcom naer het ouer-gaen van Dozrecht.

CAPITTEL II.

Van het Conuent der Minder-broeders, ende den Gardiaen des-selvs Conuents, ende van sijne vroom-hertigheyt.

In dese stadt was een Conuent van broeders onder den regel van S. Franciscus Christo dienende / d'welck niet van groote plaetse / oft schoone timmeragie / oft groot ghetal van broeders / maer vande onder-houdinghe der strangher discipline seer lofsbaer was. De broeders van dit Conuent waren in grooter beduchtheydt om dat de vyandt soo nae was / als kennende henne menschelijcke swackheyt ende wel wetende de wreedheyt ende onbersoelijcken haet der Geusen teghen hen. Te dier tijdt was al-daer Gardiaen Nicolaes Pieck van dier stadt ghebozen / een man van seer goedt en hepligh leuen: wiens deughdt / vierighe sozghbuldigheyt ende peuer deur de Catholijcke religie / gheduerende

dese persecutie sonderlinghe heeft ghebleken / gelijk
 hy-naer t'gheheel naer-volghende verhael sal mo-
 ghen betoonen . Om dan van desen man een wep-
 nigh van verre te verhalen: tot hem quam/soot'an-
 deren tijden / als sonderlinghe ter tijdt als dese nieu-
 we beroerten begonsten voort te verheyden / een
 sijn neite sijns susters sone G. E. een frap/ Godt-
 vruchtigh ende seer Catholijck iongh-man (den
 welcken hy seer lief hadde / ende van wien hy oock
 seer wordde bemint) die al-soo veur sijns ooms
 leuen ende wel-vaert besorght was/ gelijk de iong-
 man/die S. Lucas verhaelt/dat den Apostel Paulo
 (wiens susters sone hy oock was) met grooter zorg-
 buldighedt ontdeckt ende belett heeft de listen die
 sommighe ghelwozene veur handen hadden .
 Dese verhaelde aen sijnen oom al datter omme-
 gingh/ van die versche onuytsprekelycke cruele fep-
 ten der Geusen teghen de Catholijcken/vande welcke
 sy sommighe met schroomelijcke tormentē had-
 den vermoort/sommighe af-grijselijck ghepynight/
 maeghden oock die Gode toe-gheeyghent waren
 veur onbetamelijcke oncuyschepdt hadde gheschof-
 siert. Onder andere/van eenen man van Gorcom
 (de welcke / om dat hy teghen de religie ende den
 Coningh grootelijck hadde mis-daen/ballingh ghe-
 maect wesende / hanteerde de zee-roouerie te-
 ghen de Catholijcken) hoe dat dese eenen sijnen
 mede-borgher / daer hy eer-tijds mede ter scholen
 hadde ghegaen / ghenoemt Aert Cnobbaut/een
 Catholijck mā/ ende ouer-sulcks van hem seer ghe-
 haet / ghevanghen hadde met sijn mede-ghesellen
 in't quartier van Water-landt / daer hy een pacht-
 hoef hadde niet verre vande zee / ende hebbende
 sijn huys met ghewelt in-ghenomen ende gheheel
 gheplundert/hem in't schip ghetrockē/ ende al-daer
 vels

no. 2.

vele slagghen ende quetsuren ghegheuen/ende vele vils
 leynighcpdt aen-ghebaen : onder andere/neuse ende
 oozen af-gesnedē / ende soo aenden dweersē boom/
 die aenden mast was/op-ghehanghen. Ende al-soo
 hanghende/soo wel hy als sijn ghesellen/ met ghes-
 braden speck in stukken ghesneden ende in henne
 hand-roers ghesteken/hadden deur-schoten/tot dat
 hy achter-naer in dese tozmenten sijnen gheest ghes-
 gheuen heeft. Ist dat saerke (seyde dese iongh-
 man) dat sy sulcks doe aen een wereldlijck persoon/
 wat meynt-dy dat sy eenen Priester doen sullen?
 Wat eenen Saligieus? Wat eenen Minder-broeder?
 Want hoe dat pemandt beter is/ ende/ t'zij van sijn-
 nen staet wegghen oft maniere van leuen Gode naer-
 der is/hoe hy van des dupuels dienaers meer wordt
 behaett. Noch daer en is gheenen swaerderē haet/
 dan die de valsche religie teghen de waerachtighe
 Godts dienaers berockt heeft. Met duldanighe
 proposten stouwde hy Nicolaum / om hy tijde de
 vlughte te nemen/ ende om hem dat wijs te maec-
 ken/is hy vier-thien dagghen/ eer de stadt in des v-
 andts handen gheballen was/ seer dickwils tot hem
 ghecomen : dies te meer hoe dat hy der vanden
 veur-nemen sagh meer boozts gaen : hem biddende
 ende smeekende / dat hy veur eenen tijdt sy seluen
 upt sulck een seker perijckel soude onttrecken. Waer
 op Nicolaus t'elcker reysen met dese en dier-ghelijc-
 ke woordē antwoorde: Dit zijn veur-waer schroo-
 melijcke stukken die ghy verhaelt : want wat men-
 schelijck herte en soude van al-soo groote wreedt-
 heydt van dese menschen niet verschroomt zijn?
 Sulcks dat ick niet en ontkenne dat ick bevreesst ben
 dese dinghen aen-hoozende : want het is mensche-
 lijck de doodt ende de pijnen te vreesen. Nochtans
 al saghs ick dat my dupsent dooden souden aen-ge-

daen worden / deur Godts hulpe soo en sal ick mijn
 ghelooue niet af-gaen / noch mijn mede-broeders
 in't perijckel verlaten. Ende als hy daer-op seyde/
 dat de Geusen wel seyden (gheleert wesende van
 hennen meester Caluino) waer't dat saecke dattet
 met hen gingh/ghelijck't mette Catholijcken gaet/
 dat sy lieuer metten monde hen ghelooue souden
 verlaecken / dan soo vele daer-om te moeten lijden:
 Soo heeft Nicolaus seer wel te pas gheantwoordt:
 Ist dat sy sulcks opentlyck segghen alst noch wel
 met hen gaet/wat meynt-dy dat-sy segghen sullen
 alst hen teghen loopt? Maer verre moet van ons
 zyn / dat wy souden opt meynen het ghelooue te
 moghen verlaecken/ bereedt wesende deur Godts
 gratie de doodt ende alle upterste pijnen eer te ver-
 draghen/dan al-sulcken mis-daedt te bedriuen. Als
 hy op eenen tijdt van den seluen sijnē neue hertelijck
 ghepraemt wierdt de vlucht te nemen/soo heeft hy
 hem met duldanighe woorden als met gramschap
 af-gheslaghen: Hem/ wat meynt ghy? dat ick ver-
 latende mijn broeders / mijn seluen alleen sal salue-
 ren? Deur-waer dat en magh noch en beghere ick
 gheens-sins te doen. Weder-om als hy hem aen-
 gaf / dat hy dan oft sijn broeders met hem soude
 leyden / oft eerst al-te-samen upt t'Clooster soude
 laten gaen / op dat een yeghelijck moghte vertrecken
 tot eenighe vryer plaetse / daer ende ghelijck't yeg-
 ghelijcken bequaem en ghelegghen soude duncken/
 ende dat-men oock van ghelijcken doen soude met
 de religieuse maeghden / de welke inde selue stadt
 onder den derden reghel van S. Franciscus in sinte
 Agneten Clooster Godt dienden (want oock dese
 stonden tot sijnen laste als Gardiaen) soo heeft
 hy geantwoordt dat dien raedt hem oock gheens-
 sins goedt en dochte. Want al-soo soudt ghebeuren/
 dat

Dat de Geusen/als sy dese henne blughte oft verftrop-
inghe souden comen te hoozen / meynende dat de
Catholijcken nu henne faecken al verlozen schicken
en alle henne hope verlozen hebben van hen religie
veur te staen / hen hozenen te meer souden op-
steken: en ter contrarien / die inde ghemeynte noch Catho-
lijck zijn / uyt der seluer oorzaeckē souden den moedt
verliesen / ende niet meer dozien het veur-nemen
der ketters tegen-staen / ghelijck sy gewoonlijck zijn /
sulchs dat veur-seker de Stadt stracks in der Geusen
maght soude comen. Ende dan soude de schuldt hier
af op hem ende sijne Religieusen vallen / als die deur
dese henne onmannelijcke verbaertheydt ende hae-
stige blughte den moedt der goeder borgeren bze-
kende / souden schijnen de Stadt aen den vbandt
verraden te hebben. Met dese woorden heeft hy
doen-ter-tijdt die goedthertigheydt en sorg-vuldig-
heydt van sijnen neue eenighl-sins te vreden ghe-
stelt / daer-en-tusschen nergheringhs in achter-la-
tende sijn officie te doen / vertroostende / leerende /
vermanende nu sijn broeders ende andere vrienden
appart / nu in't openbaer in sijne sermoonen de ghe-
meynte versterckende in't Catholijck ghelooue / hen
bemaenende dat-men daer inne moet verdueren /
watter dock moghte ouer-comen / ende lieuer de
doodt te steruen / dan eenighl-sins het ghelooue oft
te loochenen oft te verlaten.

C A P I T T E L I I I .

Hoe de Gardiaen sijne Religieusen heeft gheor-
loft hen tot andere plaetsen te vertrecken.

Als nu dan / ghelijck ick in't beginsel gheseght
hebbe / Doordrecht de naeste Stadt by Gorcom